

לתגובות והערות: שגיא 054-6868199

זמני ת"א:

פְּנִימַת הַשָּׁבֶת: 19:30

יְצִיאַת הַשָּׁבֶת: 20:33

ר"ת: 21:03

לקבלת העלון במייל-

שלחו הודעה ל:

sagif_@walla.co.il

בס"ד עלון מס' 300 24.6.2017 - ל' סיוון תשע"ז

זו השנה לה' צדיקים יבואו בו

פְּרִשֶׁת - קָרָח

סכנה! מחלוקת- הרב אפרים שרבני שליט"א ('מחנה אפרים')

התורה הקדושה מספרת על אדם ששמו קרח, שבבוקר אחד קם ומחליט להטיל דופי בנאמנותו של משה רבינו. אותו אדם מצליח להעמיד מפלגה כשהוא עומד בראשה, הוא היו"ר ותחתיו נמצאים 'סירת' שלימה- נשיאי עדה, ראשי שבטים, אנשים בעלי שיעור קומה ורמי-דרג, אנשים שהיו יודעים את שם ה' המפורש (כמובא בילקוט הראובני) ויחד איתם ראשי סנהדראות ואבות בתי הדין, 'מפלגה מנצחת' (בתרגום יונתן מובא, שקרח הצליח לסחוף מאחריו המון כזה גדול, כיוון שהיה עשיר מופלג ואיל-הון, הוא הצליח בממונו הרב לפתות אישי ציבור ואנשי מעמד מהדרג העליון ביותר). והם עומדים לפני משה רבינו ומטיחים כנגדו דברים קשים כגידין ודורשים 'בחירות'.

וכשמשה רבינו שומע את דבריהם ורואה המון כל כך רב המפגין מחוץ לביתו, מיד התורה מספרת: 'וַיִּשְׁמַע מֹשֶׁה וַיִּפֹּל עַל פָּנָיו' - משה רבינו כובש פניו בקרקע ושותק, הוא לא עונה אפילו מילה אחת, פשוט אוחז בפלך השתיקה. ולאחר כל הביזיונות וההשמצות, התורה מספרת, שמשה רבינו שולח לקרוא לדתן ואבירם, אותם אנשים שלא היה רגע שנתנו למשה רבינו מנוחה, הם אלו שבמצרים הלשינו עליו שהרג את המצרי, הם אלו שביום בשבת יצאו ללקט מן ולא מצאו והם אלו שעכשיו שמים למשה רבינו רגל להדיחו מכיסאו. וכשמשה רבינו קורא להם, הם משיבים שני דברים, אחד: שהם לא מתכוונים להגיע בשום פנים ואופן. השני: 'כִּי תִשְׁתַּרְרַר עָלֵינוּ גַם הַשְּׁתַּרְרָה' - במילים שלנו זה, 'נמאס לנו שאתה תמיד זה שנותן את הטון, אולי תתן לאחרים שיודעים לעשות את זה יותר טוב ממך'. ומשה רבינו ששומע כך עדיין מחריש ומחליט לילך אליהם כדי לפייסם ו'הכל בשביל השלום', כמו שכותב השל"ה הקדוש, רק לא מחלוקת, אך גם כשהלך אליהם, הם המשיכו להטיח בו דברים.

וכאן הקב"ה כבר התערב, וכמו שאמרו חז"ל: "כל העושה מריבה עם ת"ח, כאילו עושה מריבה עם מי שאמר והיה העולם". התורה מספרת, שהקב"ה פתח את האדמה שתחת רגלי קורח ומשפחתו וזו שאבה את כל מה ש'קשור' לקורח, את אשתו, את ילדיו, הכל!

וחז"ל אומרים בכאב, שאפילו תינוקות בני יומן נבלעו באותו היום ה' ירחם: 'וְאֵת כָּל הָאָדָם אֲשֶׁר לְקָרַח וְאֵת כָּל הָרֶכּוּשׁ" – אומרים חז"ל, שאפילו שמו של קורח, שהיה נמצא על מסמכים ופנקסי צ'קים, גם הוא נשאב תחת לאדמה, שלא יישאר זכרו של השם הזה, שם של אדם שעושה מחלוקת, שם של אדם שמחרחר ריב ומדון, אדם שמחפש סכסוכים ומדנים, את השם שלו הקב"ה לא רוצה לראות אפילו על פנקס צ'קים, כי בגלל אדם כזה תינוקות בני יומן שעדיין אוכלים 'מטרנה', חולים במחלות קשות ועוברים טיפולים קשים, כי מחלוקת אלו אותיות 'חלק-מת', ללמדך כמה קשה המחלוקת.

כותב ר' חיים שמואלביץ זצ"ל בספרו שיחות מוסר, שכל כך קשה המחלוקת, שראינו כמה ישיבות קדושות שהחזיקו מעמד במצבים קשים ביותר, עברו פוגרומים, עברו את השואה ועדיין לא זזו ממקומן, אין רוח שהצליחה לעקור אותן, אך כשנכנסה לתוכן המחלוקת הן נתפרקו ונעקרו ממקומן, כי הרוח של המחלוקת קשה יותר מכל הרוחות שבעולם.

הגמרא מסכת יבמות (צו): מספרת על בית כנסת בטבריה, שהתעורר שם ויכוח הלכתי קשה, כל כך קשה עד שגלש ל'פסים אחרים...' שני הצדדים התחילו למשוך את ספר התורה כל אחד לצד שלו כדי להוכיח את 'חכמתו', ומחמת ההתלהטות נקרע ספר התורה. באותו היום נקלע לבית הכנסת התנא הגדול ר' יוסי בן קיסמא, הוא לא האמין מה העיניים שלו רואות, מריבות בבית של הקב"ה? על השולחן שלו? לא להאמין שגם בביהכנ"ס יש מפלגות! מיד אמר ר' יוסי, אם זו התוצרת של ביהכנ"ס שלכם: "תמיה אני אם לא יהיה ביהכנ"ס הזה בית עבודה זרה" – בית כנסת כזה הקב"ה לא יחזיק, יום אחד יבואו הגויים ויעשו מבית הכנסת שלכם 'כנסיה'. וכך היה, הקב"ה סגר את ביהכנ"ס הזה! כי הוא מעדיף שתישאר בבית, שלא תהיה פתיחת היכל, העיקר שאף אחד לא יפתח את הפה שלו, כי בית כנסת עם מחלוקות, עם פילוגים, עם תככים, אולי זה 'כנסת', אך לא בית כנסת.

הלוואי שנזכור ולא נשכח, שאין דבר שהמחלוקת אינה מצליחה לכרסם בו, הכל היא אוכלת, היא אכלה את קורח, היא אכלה בתי כנסיות והיא אוכלת גם את שלום הבית. וכותב ר' חיים פלאגי זצ"ל בספרו כף החיים (סי' כז'), שאם ח"ו יש מחלוקת שמתלקחת בבית ביום שישי לקראת שבת בין הבעל לאשה, זהו סימן שאותו שבוע לא יצליח להם ויהיה להם תקלות באותו השבוע – זהו כוחה של המחלוקת, הכל היא מכלה.

הלוואי שנזכה להיות מהבורחים מהמחלוקת, וכמו שכתב החפץ חיים בצוואה שלו לבניו: "תברחו מהמחלוקת כמו מאש, ואפילו מהצד שצודק" – אלו המילים שהיה לחפץ חיים לכתוב לבנים שלו לפני שהוא עוזב את העולם, לא הלכות לשון הרע, לא לימוד תורה, תבטיחו לי שתיזהרו מהמחלוקת! אני רוצה שתבטיחו לי שאתם לא תפתחו לה את הדלת, כי כשהיא נכנסת שום דבר לא נשאר.

ומספר ר' שלמה זלמן אוירבאך, שעמדו כמה אנשים והרימו עליו צעקות בקשר לדבר הלכה שפרסם והרב החריש. וסיפר אחד ממקורביו, ששאל את הרב מהיכן הוא סיגל את הכוחות להחריש ולשתוק. הוא ענה, שכשהוא היה ילד קטן, הגיע לשכונתם, שכונת 'שערי חסד', הרב ר' אהרן כהן זצ"ל, חתנו של החפץ חיים, כולם היו שמחים שמחה גדולה שצדיק כזה הגיע להתגורר בשכונה. לאחר כמה חודשים נעלם הרב לשבוע, כשהלכו לבדוק בדירתו, מצאו שדירתו ריקה, ולאחר בדיקה, מצאו שהוא עזב ליפו.

כשנסעו כולם לשכנעו, הם נכנסו לביתו וקיבלם הרב בסבר פנים יפות. כששאלוהו מדוע עזב, הוא ענה להם, שכשרצה לעלות לארץ ישראל, הוא שאל את חמיו היכן הוא ממליץ לו להתגורר – ירושלים, טבריה, חברון, אולי צפת. ענה לו החפץ חיים, לא חשוב היכן תתגורר, רק תבטיח לי דבר אחד ב'תקיעת כף', ממקום של מחלוקת אתה בורח במהירות! סיים הרב: "ולאחרונה ראיתי, שהתעורר בבית הכנסת דין ודברים בעניין הגבאות והתעוררה אצלי חרדה כיצד אגור כאן, הלא הבטחתי בתקיעת כף לחמיי שאברח ממחלוקת, לכן נאלצתי לעזוב את המקום באופן מידי". סיים הרב אוירבאך, עכשיו אתה מבין איך סיגלתי כוחות לשתוק.

יה"ד שה' יצילנו ממחלוקת, בבית הכנסת, בבית ובעבודה, ושנוכה להיות לפחות קצת מתלמידיו של אהרן, מהאנשים המרבים שלום ומשכינים שלום בכל מקום. וה' יתברך יניח את האהבה בגבולנו. אכ"ר. שבת שלום אפרים שרבני.

לאהוב כל יהודי! (מתוך 'טוב לחסות בה' גיליון 535)

משה רבנו, הרועה הנאמן של עם ישראל, מנהיג את עמו בנאמנות פעם אחר פעם, למרות הטענות והתלונות אשר טוענים עם ישראל כנגדו. משה רבנו לא מרים ידיים ופורש מתפקידו, אלא ממשיך הוא לבקש על עם ישראל רחמים מאת ה', וכדברי המדרש: "אמר משה לפני ה': 'ימותו משה ואלף כמוהו, ואל תיפול שעה אחת משערת ראשם של עם ישראל'. מלמד אותנו משה רבנו כמה יש להתנהג ברחמים ובחמלה לכל יהודי ויהודיה! אף בפרשת השבוע כאשר קמים קרח ועדתו כנגד משה, קוצף ה' על העם ורוצה לכלותם, או אז מיד מזדעק משה ממקומו ומתחנן לה: "ויאמרו אל אלהי הרוחות לכל בשר, האיש אחד יחטא ועל כל העדה תקצוף?". גם אם יש לך שכנים, חברים או בני משפחה המצערים אותך, זכור כי הם מזרע ישראל קדושים ורחם עליהם.

וכבר כתב הגאון רבי חיים פלאגי זצ"ל בספרו 'תוכחת חיים' (פרשת וארא, דף לד): מה שנתגלה לו בחזיון הלילה שראה עשיר תם וישר, אחד מתושבי העיר 'איזמיר' שבטורקיה כחודש לאחר פטירתו, כשהוא לבוש בבגדים נאים והוא שש ושמח, והתפלא על כך מאוד, וכששאלו איך ומדוע זכה לחיי העולם הבא? ענה לו: על אשר לא נשתעבד במשרתי באכזריות ובקושי, כי אם ברחמנות, שלא היה מכביד עליהם. שכל החס על עם בני ישראל – אהוב הוא כמשה רבנו!

סיפר בנו של הגאון ר' אברהם גיניחובסקי זצ"ל: "באחד הימים הגיע תלמיד חכם צעיר לדבר עם אבא בלימוד. כשיצא הת"ח מהבית, פנה אלי אבא ואמר: "כולי התפעלות מהאברך הזה! בקיאותו בכל חלקי התורה ממש מדהימה, על אף גילו הצעיר. ואף הוא נעים הליכות, וניחון במידות נאצלות להפליא..." סיפרתי לאבא מיהו אביו של אותו תלמיד חכם, ומיד כששמע זאת אבא הוא שמח עד למאוד והודה לי על כך, "לפי שכאשר שאפגוש את האב, אוכל לעשות עמו חסד ולשבח אותו ולפרגן לו על שזכה לכזה בן מוצלח ומופלג". לא חולפיים מספר ימים, והנה אביו של הת"ח הצעיר מגיע אלינו הביתה, ומבקש להיכנס לחדרו של אבא. האיש הגיע בליווי יהודי נוסף, והשניים התייעצו עם אבא אודות עניין מסוים. משסיימו את השיחה ויצאו מהבית, שאלתי את אבא אם זכר שמדובר באביו של האברך המופלג ההוא. "בוודאי שזכרתי", השיב. "ומן הסתם נתת לו אבא, שבחים רבים?...". אך אבא השיב בשלילה. הוא לא דיבר מאומה אודות בנו של האיש". מדוע אבא לא שיבח את הבן באוזני האב, כפי שאבא הביע את רצונו לפני כמה ימים?!", שאלתי את אבי. וכאן, הרצינו פניו של אבא, ואמר לי: "כיצד יכול הייתי לשיבח, הרי הוא לא שהה אצלי לבד, נכנס עמו יהודי נוסף, וזה הפרט שמשנה את התמונה; הלוא את בניו של אותו יהודי איני מכיר כלל, וגם לא שמעתי מהם מאומה. תאר לעצמך, שהבן של אותו יהודי הוא 'לא כל כך מוצלח', ואולי אף פחות מכך..."

איך הוא ירגיש בשעה שאני אחמיא לחבירו על הבן שלו?!... הרי יתכן שהלב שלו יכאב בלי שאף אחד ידע! לא מן הנמנע, שעל פניו לא יראו מאומה, ואולי אף יחייך, אבל בתוך ליבו הוא עלול לחוש צריבה, ואולי אף צביטה חזקה וכואבת – למה הבן שלי לא...?!
ואם כן, איך יעלה על הדעת לשבח את האחד על שזכה לבן ומיוחד, ובו ברגע לצבוט את ליבו של השני. "אבא הוסיף ואמר: "ואולי, באמת ילדיו של האיש ההוא גם הם טובים ומצליחים במקומותיהם, אבל מספק, אם רק חשש שאדם במעשיו יגרום צער לאחרים, או אולי רק אי נוחות, צריך לחדול ולהימנע, לנהוג בשב ואל תעשה! מוטל עלינו להיות רודפי חסד, לחשוב תמיד כיצד ניתן להיטיב לזולת, אך יחד עם זאת, יש להקפיד שלא יהיה זה על חשבון פגיעה באחרים..." (מתוך 'זפרינו מתוק').

כמה יש להיזהר שלא לצער יהודי או יהודייה, אשר לא משנה מי הם ומה מעשיהם, אך סוף כל סוף, הינם בניו המובחרים של בורא העולם, האוהב אותם וחפץ בטובתם, וכמקובל בשם ר' נחמן מברסלב כי כל האוהב את האב – אוהב גם את בניו. והדרך היחידה לדעת האם האדם הוא אוהב את ה', הוא אם אוהב כל יהודי ואף המצערו.

ויקח קרח (טז,א)

אונקלוס תרגם: ואתפליג קורח. ומובא בילקוט שמעוני אמר ריש לקיש: 'שלקח מקח רע לעצמו'.

ביאר נפלא הרב אברהם משה שוורץ שליט"א (דפי עזר לאור הנר תשע"ד) הקדמה: על הפסוק 'את ה' א-לוקיך תירא' דרש ר' עקיבא 'את – לרבות תלמידי חכמים'.
קורח טען 'כי כל העדה כולם קדושים' וממילא אין הבדל בין תלמיד חכם ליתר העם.
ובכך הוא חולק על דרשת רבי עקיבא לעניין כבוד לתלמידי חכמים.
רמז לדבר בתרגום 'ואת – פליג' קורח חולק על דרשת רבי עקיבא הנלמדת מהמילה 'את'.
אבל אם כך למה הוא דרש לעצמו את הכהונה? הלא לדבריו כל העדה כולם קדושים?

אלא חייבים לומר שהוא כן דורש את דרשת רבי עקיבא אבל לעצמו שהוא התלמיד חכם וכולם חייבים בכבודו. רמז לדבר: 'שלקח מקח רע לעצמו' את מקחו (דרשתו) של ר"ע (רבי עקיבא) קרח לקח לעצמו.

בע"ה זיווג הגון: עוז בן מרים, לירון בן פנינה, אפרת בת מול, נועה בת יעל, קרן בת רחל.

לזרע בר קיימא: מוריה בת אורנה, מורן בת רותי, קורל בת סיגל.
הצלחה ופרנסה בשפע: לשגיא בן מרים, מורן בת רותי, אלכסי בן אירנה, לירון בן פנינה, קורל בת סיגל.

לרפואה שלמה: ציפורה בת מורוור, ציפורה בת מרים, אורלי בת מלכה, אייל בן שרה, שי בן רחל, יחזקאל בן אידה, רבקה בת מסעודה, אלכס בן רימה, יצחק יעקב בן יפה, אילן בן מסעודה, יוסי בן ציפורה, יוסף בן ציפורה, עזיזה בת שוליקה, שולה בת עזיזה.

לעילוי נשמת: אהרון רפאל בן רבקה ז"ל, בנימין בן סולי ז"ל, חביב בן סולי ז"ל, בתיה בת סולי ז"ל, גבריאל בן מורוור ז"ל, מיכאל בן מורוור ז"ל, רחמים בן מורוור ז"ל, יחזקאל בן יהודית ז"ל, דבורה בת טובה ז"ל, ישראל בן חנה ז"ל, דבורה בת מרים ז"ל, ארז בן חיה ז"ל, יוסף מיכאלשילי בן רפאל ז"ל, חנה בת שמחה ז"ל, דוד אמנו בן מוולה ז"ל, משה בן שושנה ז"ל, שרה רוסיקו מנשרוב בת תמרה ז"ל, זקלין לוי בת מסעודה ז"ל, יוסף בעדאש בן נוארה ז"ל, ירושה בת רות ז"ל, זהרה ואסתר ושמחה ומכלוף בר חנינה למשפחת בן שבת ז"ל, אברהם בן חנה וזבולון הכהן ז"ל.